

Platycodon grandiflorus

Foto: Harrie de Vries

Nomenclatuur/etymologie

De wetenschappelijke naam *Platycodon grandiflorus* is afkomstig uit het Grieks. Het geslacht *Platycodon* is samengesteld uit de woorden *platys* (πλατύς), wat 'breed' of 'plat' betekent, en *kodon* (κῶδων), wat 'klok' betekent. Dit verwijst naar de vorm van de open bloem, die breder en platter is dan de bloemen van veel andere klokjesachtigen. De soortaanduiding *grandiflorus* is Latijn en betekent 'grootbloemig', wat de opvallende grootte van de bloemen benadrukt. De Nederlandse namen zijn Ballonklokje of Chinese klokjesbloem, verwijzend naar de knop die opzwelt als een ballon voordat hij openklapt.

Taxonomie

Platycodon grandiflorus is de enige soort binnen het monotypische geslacht *Platycodon*. De soort werd oorspronkelijk beschreven als *Campanula grandiflora* door Nikolaus Joseph von Jacquin in 1777, maar werd later door Alphonse Pyrame de Candolle in 1830 in een eigen geslacht geplaatst.

- Rijk: Plantae
- Orde: Asterales
- Familie: Campanulaceae (Klokjesfamilie)
- Geslacht: *Platycodon*
- Soort: *P. grandiflorus*

Synoniemen

Een belangrijk basioniem (de oorspronkelijke naam) is *Campanula grandiflora* Jacq. Andere historische synoniemen die nu als ongeldig worden beschouwd zijn onder meer *Campanula glauca* Thunb., *Platycodon autumnalis* Decne. en *Platycodon chinensis* Lindl. & Paxton.

Variëteiten en cultivars

Er zijn talloze cultivars van *P. grandiflorus* in de handel die variëren in kleur en hoogte. Enkele populaire voorbeelden zijn: *P. grandiflorus* 'Albus' (met witte bloemen), *P. grandiflorus* 'Mariesii' (een compactere vorm met blauwe bloemen), *P. grandiflorus* 'Astra Blue', 'Astra Pink' en 'Astra White' (een laagblijvende serie) en *P. grandiflorus* 'Perlmutterschale' (met lichttroze of parelmoerkleurige bloemen). Er zijn ook variëteiten met dubbele (gevulde) bloemen, zoals 'Hakone Double Blue'.

Familie

De plant behoort tot de Campanulaceae, de Klokjesfamilie. Deze familie omvat veel kruidachtige planten en wordt gekenmerkt door de melkachtige sappen die ze afscheiden en de klokvormige bloemen, hoewel *Platycodon* een relatief 'platte' klokvorm heeft.

Hoogte

De hoogte van de soort varieert aanzienlijk. De botanische soort wordt gewoonlijk tussen de 50 en 60 centimeter hoog. Veel cultivars, vooral de 'Astra'-serie, zijn dwergvormen die slechts 10 tot 20 centimeter hoog worden, waardoor ze geschikt zijn voor potten en de voorrand van de border.

Bloemkleur

De bloemkleur van de oorspronkelijke soort is diep blauw of paarsblauw. Door veredeling zijn er nu ook cultivars met helderwitte, roze en lila bloemen. De bloemen zijn groot, breed klokvormig en bestaan meestal uit vijf aaneengegroeide kroonblaadjes.

Bladkleur

Het blad van *P. grandiflorus* is kenmerkend blauwgroen van kleur. De bladeren zijn ovaal tot lancetvormig, staan afwisselend of tegenoverstaand aan de stengel, en hebben getande randen. De plant is niet wintergroen; de stengels sterven in de winter volledig af.

Bloeiperiode

De bloeiperiode valt in de zomer en is relatief lang. De bloeitijd strekt zich uit van juni tot september, afhankelijk van de standplaats en het snoeien van uitgebloeide bloemen, wat de doorbloei stimuleert.

Standplaats

Dit ballonklokje verlangt een standplaats in de volle zon tot lichte halfschaduw. Het heeft een voorkeur voor een goed doorlatende, humusrijke, lichte en niet te natte bodem. In de winter is goede drainage cruciaal om wortelrot te voorkomen, aangezien de plant zich terugtrekt in een vlezige penwortel.

Herkomst

Platycodon grandiflorus is inheems in Oost-Azië. Het natuurlijke verspreidingsgebied omvat Noord-China, Korea, Japan en Oost-Siberië. Daar groeit de plant van nature in open graslanden op hellingen en heuvels.

Soort gewas

Het is een kruidachtige, overblijvende vaste plant (*herbaceous perennial*). De plant groeit polvormig en heeft een diepe, vlezige penwortel.

Vermeerderingswijze

De meest gebruikelijke en succesvolle vermeerderingswijze is door zaad. Zaaïen kan binnenshuis in het vroege voorjaar. Vermeerdering door delen wordt over het algemeen afgeraden, omdat de plant een diepe penwortel heeft die gevoelig is voor verstoring. Als de plant eenmaal is gevestigd, kan hij moeilijk worden verplaatst.

Klimaatzone

Platycodon grandiflorus is zeer goed winterhard en kan temperaturen tot ongeveer -30 °C verdragen (indicatie USDA zone 3-8). De plant loopt vaak pas laat in het voorjaar uit, soms pas half mei, wat hem beschermt tegen late vorst.

Insecten

De ballonbloem is een waardevolle plant voor biodiversiteit in de tuin. De grote, kleurrijke bloemen trekken talrijke insecten aan, met name bijen, vanwege de rijke nectarproductie. Hoewel de plant zelf geen geur afgeeft, is de kleurenpracht voldoende om bestuivers te lokken. Slakken kunnen echter een plaag vormen voor de jonge scheuten.

Bronvermelding

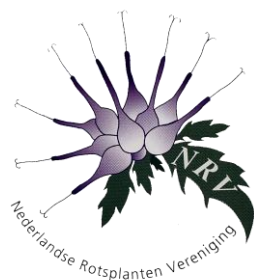
https://nl.wikipedia.org/wiki/Platycodon_grandiflorus

<https://www.tuinplant.nl/blog/post/de-ballonbloem-een-prachtige-zomerbloeier.html>

<https://yarinde.nl/products/platycodon-grandiflorus-mariesii>

<https://www.tuinadvies.nl/plantengids/245/platycodon-grandiflorus>

https://www.picturethisai.com/nl/care/Platycodon_grandiflorus.html

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Platycodon</i> (plat/breed klokje); <i>grandiflorus</i> (grootbloemig)
Taxonomie	<i>Rijk:</i> Plantae, <i>Familie:</i> Campanulaceae, <i>Geslacht:</i> <i>Platycodon</i> , <i>Soort:</i> <i>P. grandiflorus</i>
Synoniemen	<i>Campanula grandiflora</i> (Basioniem), <i>Campanula glauca</i>
Variëteiten en cultivars	'Albus', 'Mariesii', 'Astra Blue', 'Perlmutterschale', en gevuldbloemige vormen
Familie	Campanulaceae (Klokjesfamilie)
Hoogte	20 tot 60 centimeter (afhankelijk van cultivar)
Bloemkleur	Blauw/paarsblauw (soorten); ook wit en roze (cultivars), klokvormig
Bladkleur	Blauwgroen
Bloeiperiode	Juni tot september (zomer)
Standplaats	Volle zon tot lichte halfschaduw; goed doorlatende, humusrijke, niet te natte grond
Herkomst	Oost-Azië (Noord-China, Korea, Japan, Oost-Siberië)
Soort gewas	Kruidachtige, polvormige vaste plant (<i>perennial herb</i>) met penwortel
Vermeerderingswijze	Zaad (meest gebruikelijk); delen wordt afgeraden vanwege penwortel
Klimaatzone	Zeer winterhard (indicatie USDA Zone 3-8)
Insecten	Trekt bijen aan (nectarrijk); jonge scheuten zijn gevoelig voor slakken